

Theodor Grigoriu – Maestrul ne-a părăsit

(Grigore Constantinescu – 21 mai 2014)

S-a stins lumina vieții unuia dintre marii compozitori ai României – Theodor Grigoriu. Lumea muzicală regretă această pierdere care nu are măsura comparației decât între cei mai de seamă artiști al țării care ne-au îmbogățit cultura cu capodopere.

Începând cu momentul intrării în existență – 26 iulie 1926 - derularea evenimentelor ce au stat la baza formării sale, afirmării în viața muzicală națională, este marcată de Premiul de Compoziție „Enescu” în 1943, moment al integrării ca membru al Societății Compozitorilor Români, apoi studiile cu Aram Haciaturian la Conservatorul „Ceaikovski” și ascensiunea profesională încununată în 1999 cu Marele Premiul al Uniunii Compozitorilor, în paralel cu promovarea internațională și diversificarea problematicii componistice în lucrări camerale, simfonice, vocal-simfonice, versiuni orchestrale enesciene.

La nivelul concluziilor, Theodor Grigoriu a fost un teoretician care a conturat în sinteză ideile novatoare și soluțiile inedite ale procesului creației și acțiunii componistice contemporane. Dintotdeauna un gânditor, Maestrul și-a expus în scris concepțiile privitoare la organizarea limbajelor sonore, însă nu numai în formulări esențializate, ci și în realitatea lucrărilor. Theodor Grigoriu este un privitor al arealului românesc, fapt consemnat în aproape toate muzicile sale, chiar și atunci când orizontul limită este foarte departe. În același timp, Maestrul sondează istoria ca simbol al umanității, caută sensurile, cele foarte aproape de noi și cele îndepărtate. În ceea ce îl privește pe Theodor Grigoriu, chiar presupunerea de a alătura muzici, cum ar fi cea pentru cvartet de coarde „Pe Argeș în sus” cu cea a simfoniei vocal-instrumentale „Vocalizele mării” sau anvergura temporal-cosmogonică ce învecinează în gând poemul „Vis cosmic” și Concertul pentru vioară „Trynity” sunt elocvente pentru a întreprinde asemenea călătorii de-a lungul existenței de octogenar.

Considerând cu îndreptățire personalitatea artistului drept un model al componisticii românești definite în ultimele aproape șase decenii, să propunem memoriei noastre un parcurs al derulării trăirilor sale prin schițarea unor marginalii care, fără a ignora istoricul epocii, să acorde principala atenție creatorului. Câteva enumerări inspiratoare pot fi așezate aici, ca indicatoare, cum ar fi, fără priorități sau ordine, Bizanțul, Ovidiu, Orfeu, Dumnezeirea, apele, spațiul, antichitatea, determinând în procesul artistic, după cum Maestrul o subliniază, perechi de intuiție-reație. Legat de aceste sugestii, fără a-și detalia sau epuiza panoramicul inspirațiilor, Theodor Grigoriu a mărturisit întotdeauna o mare prețuire pentru drumurile în timp al unor capodopere, drumuri ce ar putea fi continuate prin varii abordări aduse către timpul nostru, asemenea ultimei sale simfonii la care lucra.

„N-am scris decât ce am trăit.” iată moto-un întregii sale existențe de om și artist. Maestrul lasă posterității, într-o formă generos dăruită contemporanilor și urmașilor, Crezul unui mare Muzician al cărui nume dăinuie – Theodor Grigoriu.